

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3016/2015. (I. 27.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.709/2013/3. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.927/2012/5. számú ítélete és a Fővárosi Törvényszék 19.P.27.980/2010/10. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítása és ezen bírói ítéletek megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az ügyvéd által képviselt indítványozó 2014. március 21-én az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerint a törvényes határidő alatt alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] Az elsőfokú bírósági eljárásban megállapított tényállás szerint az indítványozó (a per alperese) a Budapest, Mester utca 71–79. számú lakásszövetkezetben tulajdonos. A lakásszövetkezet igazgatóságának elnöke az I. rendű felperes, tagjai a II. és III. rendű felperesek. Az indítványozó több esetben erőteljesen kritizálta a felperesek tevékenységét. Ennek során bírálathoz tárta a lakásszövetkezet vagyonával való gazdálkodást, az egyik közgyűlésen hozott határozatok és a közgyűlésen szavazásra jogosító meghatalmazások érvényességét. Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 19.P.27.980/2010/10. számú ítélete megállapította, hogy az indítványozó 2010. február 17-én kelt körlevélben, a 2010. június 18-i lakásszövetkezeti közgyűlésen, valamint a 2010. szeptember 14-i keltű „Határozat” elnevezésű iratában megalapozatlanul állította, hogy a lakásszövetkezet igazgatóságának tagjai (I., II. rendű felperesek) által a közgyűlési szavazásra harmadik személyt feljogosító, általuk tanúként aláírt meghatalmazásokat csalárd módon (ígéretessel, fenyegetéssel) szerezték meg és azok érvénytelenek, megsértette az I.-II. rendű felperesek jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogait.

- [3] A bíróság megállapította továbbá, hogy az indítványozó azzal, hogy a 2010. február 17-i levelében, valamint a 2010. szeptember 14-i keltű „Határozat” elnevezésű iratában és a 2010. október 5-i lakásszövetkezeti közgyűlésen megalapozatlanul állította, hogy a 2010. február 5-i lakásszövetkezeti közgyűlés határozatai azért érvénytelenek, mert a jegyzőkönyvet ő hitelesítőként nem írta alá, megsértette az I., II., III. rendű felperesek jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogait.
- [4] Azt is megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az indítványozó azzal, hogy a 2010. szeptember 14-i keltű „Határozat” elnevezésű iratában és a 2010. október 5-i lakásszövetkezeti közgyűlésen annak valótlan állításával, hogy az I.-II.-III. rendű felperesek az igazgatóság tagjai (a lakásszövetkezet tisztségviselőiként) törvénytelenül, vagy akár bűncselekményt elkövetve gazdálkodnának a lakásszövetkezet vagyonával, megsértette az I., II., III. rendű felperesek jóhírnév és becsület védelméhez fűződő személyiségi jogait. A bíróság a további jogsértéstől az indítványozót eltiltotta, az indítványozót nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte, valamint rendelkezett a perköltség viseléséről.
- [5] Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában – egyebek mellett – megállapította, hogy a felpereseknek mint lakásszövetkezeti tisztségviselőknek tisztában kellett lenniük azzal, hogy e tisztség betöltésével egy bizonyos fokozott kritizálhatóságot vállaltak, továbbá, hogy ebben a körben egyfajta kisebb hatókörű közszereplésről van szó. Az ítélet jogi indokolása kifejezetten hivatkozik a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatban foglaltakra.
- [6] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a megfellebbezett részét részben megváltoztatta és az elsőfokú ítélet rendelkező részének az első és második részében megállapított jogsértés helyett azt állapította meg, hogy az indítványozó azzal, hogy a 2010. június 18-i lakásszövetkezeti közgyűlésen, a 2010 júliusában kelt körlevelében, valamint a 2010. szeptember 14-én kelt „Határozat” elnevezésű iratában megalapozatlanul állította, hogy a Mester u. 71–79. szám alatti Lakásszövetkezet igazgatóságának tagjai (I.-II. rendű felperesek) által a közgyűlési szavazásra harmadik személyt feljogosító, általuk tanúként aláírt meghatalmazásokat befolyással, ígéretessel, fenyegetéssel, etikátlan eszközökkel szereztek meg, megsértette az I. rendű és a II. rendű felperesek jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogait.
- [7] A Fővárosi Ítéltábla megállapította továbbá, hogy az indítványozó azzal, hogy a 2010. február 17-i levelében, valamint a 2010. szeptember 14-i keltű „Határozat” elnevezésű iratában és a 2010. október 5-i lakásszövetkezeti

közgyűlésen megalapozatlanul állította, hogy a 2010. február 5-i lakásszövetkezeti közgyűlés határozatai érvénytelenek, mert a közgyűlés jegyzőkönyve nem került hitelesítésre, megsértette az I.–III. rendű felperesek jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogait. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével túlnyomórészt egyetértett. A másodfokú bíróság szerint a felperesek nem közszereplők, hanem olyan közösség érdekében eljáró személyek, akik az adott tulajdonosi közösség érdekében vállalták tevékenységüket, így e körben kifejtett magatartásuk, a lakásszövetkezet működésével, gazdálkodásával, a pénzfelhasználással kapcsolatos tevékenységük fokozottabban kritizálható. Az indítványozó a felperesek által sérelmezett közléseivel nem csupán a szabálytalanságokra hívta fel a figyelmet, hanem csalás, azaz bűncselekmény elkövetését állította.

- [8] Az indítványozó felülvizsgálati kérelme folytán eljárta Kúria Pfv.IV.20.709/2013/3. számú ítéletével a jogerős ítéletet részben hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a 2010. február 5-i lakásszövetkezeti közgyűlés határozatainak érvénytelenségére vonatkozó közléssel a jogsértés megállapítása iránt előterjesztett kereset elutasította, egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [9] Az ügyben eljárta bíróságok a pert a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdése, 7. § (1) bekezdése, 8. § (1) bekezdése, 57. § (1) bekezdése 59. § (1) bekezdése, 61. § (1)–(2) bekezdése, az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt egyezmény (Emberi Jogok Európai Egyezménye) 10. cikk 1. és 2. pontja, az 1976. évi 8. számú törvényerejű rendelettel kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 19. cikk 1. és 2. bekezdése, az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB határozata, a 36/1994. (VI. 24.) AB határozata, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 75. § (1) bekezdése, 76. §-a, 78. § (1)–(2) alapján bíralták el. Az ítélet meghozatala során figyelembe vették a Legfelsőbb Bíróság által e tárgykörben is alkalmazandó PK 12. számú és PK 13. számú kollégiumi állásfoglalásban írtakat is.
- [10] A Kúria ítélet-kiadmányán – mint szavazó bíró – szerepel egy bíró neve, aki az ügyben első fokon eljárta. Az Alkotmánybíróság a Kúriától beszerezte a felülvizsgálati eljárás tárgyalási jegyzőkönyvének hiteles másolatát. Ebből megállapítható, hogy a Kúria indítvánnyal támadott ítéletének meghozatalában a kiadmányban említett bíró nem vett részt.

- [11] 2. Az indítványozó a 2014. február 11-én kelt alkotmányjogi panaszában, valamint annak 2014. május 27-én kelt kiegészítésében kifejtett álláspontja szerint a Kúria felülvizsgálati eljárásban meghozott ítélete, valamint az első- és másodfokú ítélet az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésébe és a XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközik. Jogi környezetként – e vonatkozásban konkrét alaptörvény-sértésre hivatkozás nélkül – utal még az Alaptörvény Q cikk (2)–(3) bekezdésére és az I. cikk (3) bekezdésére is az indítványozó.
- [12] Az indítványozó a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben indokolásul előadja, hogy a felperesek kötelesek voltak túrni a bírálatot és kritikát, mert mint lakásszövetkezeti tisztségviselők kisebb hatókörű közszereplést vállaltak, továbbá, a lakásszövetkezet belső ügyei egyfajta korlátozottan értelmezett közügyeknek minősülnek. Az indítványozó szerint – mindezek miatt – utalással a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatra, a 7/2014. (III. 7.) AB határozatra és a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatra – a felperesek fokozottan kritizálhatók. Az indítványozó véleménynyilvánítási szabadsága csorbulna, ha jogi szankcióval sújtanák a szabad véleménynyilvánítását. Okfejtése alátámasztására részletesen idéz a vonatkozó alkotmánybírói határozatokból.
- [13] Az indítványozó sérelmezi azt is, hogy állításainak jogosságát a bíróságok semelyik fokon nem vizsgálták mélységükben, ezzel nem bizonyosodtak meg az indítványozó jogszerűségi kétségei felmerülésének indokoltságáról. Az indítványozó különösen aggályosnak tartja, hogy csak az igazgatóság egyik tagjának átadott „Határozat” elnevezésű iratban foglaltak miatt is megállapították a jogsértést. Állítása szerint a „Határozat” nem került nyilvánosságra, illetve ha azt esetlegesen mások is megismerték, arról a levél címzettje tehet.
- [14] Az indítvány-kiegészítés 8. pontjában pedig az indítványozó a kúriai ítélet ténymegállapítását vitatja.
- [15] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt tisztességes eljáráshoz való jog – ezen belül a pártatlan bírósághoz való jog – sérelmét is állítja az indítványozó. Előadja, hogy a felülvizsgálati eljárás során megtartott tárgyaláson az egyik bíró nem vett részt. Azonban a kúriai ítéleten szerepel az aláírása. Ezért nem lehet kizárni annak lehetőségét, hogy az ítélet írásba foglalásában a bíró részt vett.
- [16] 3. Az alkotmányjogi panasz az alábbiak miatt nem befogadható.
- [17] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybírói hatóság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. A jelen ügyben egyik feltétel megléte sem állapítható meg.

- [18] A véleménynyilvánítás szabadsága körében a bírósági iratok tartalma alapján megállapítható az, hogy a bíróságok az ügyet az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban kifogásoltak szerint, a vonatkozó nemzetközi egyezmények és az Alkotmánybíróság határozatai figyelembe-vételével, azokat alkalmazva bírálták el. Az is megállapítható, hogy a bíróságok az ügy eldöntése során – az indítványozó álláspontjának megfelelően – arra a jogi álláspontra helyezkedtek, hogy a felperesek a lakásszövetkezetben vállalt tisztséggel egyfajta kisebb hatókörű közszereplést vállaltak, tehát fokozottabban kötelesek túrni a kritikát.
- [19] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, amely az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja szerint a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti. Ezzel összhangban az Alkotmánybíróság hatásköre az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszok elbírálása során a bírói döntésben foglalt jogértelmezés alaptörvény-ellenességének, alapjogokkal való összhangjának vizsgálatára korlátozódik, és nem terjed ki a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára {ld. pl. 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]}. A tényállás megállapítása és az abban foglalt egyes tények jelentőségének megítélése, mérlegelése a rendes bíróságok feladata {ld. pl. 3359/2012. (XII. 5.) AB végzés, Indokolás [8]; 3365/2012. (XII. 5.) AB végzés, Indokolás [8]; 3037/2014. (III. 13.) AB határozat, Indokolás [29]–[30]}.
- [20] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy jelen esetben az alkotmányjogi panasz nem a Kúria ítéletében foglalt jogértelmezést, hanem az ügyben felmerült tények értékelését vitatja. Az indítvány valójában arra irányul, hogy az Alkotmánybíróság a felmerült konkrét körülmények újbóli mérlegelésével állapítsa meg, hogy a felperesek teljes körűen kötelesek voltak-e túrni az alperes által tett, a per tárgyát képező összes megnyilatkozását.
- [21] Az alkotmányjogi panaszban előadottakkal szemben megállapítható, hogy a bíróságok ítélete nem tartalmaz alaptörvény-ellenes értelmezést. A bírói döntések az ügy valamennyi körülményének mérlegelésével jutottak arra a következtésre, hogy a konkrét esetekben az indítványozó megsértette a felperesek személyiségi jogait.
- [22] Az ügyben eljáró bíróságok tehát nem valamely, az indítványban kifejtettektől eltérő jogértelmezés, hanem a megállapított tényállásnak az indítványozóétól

eltérő értékelése alapján jutottak az ismertetett eredményre. E mérlegelés felülbírálatára azonban az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre.

[23] A XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme az ügyben fel sem merül, mert a bíró nem vett részt a felülvizsgálati eljárásban.

[24] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 29. §-ára tekintettel, az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2015. január 20.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/579/2014.

